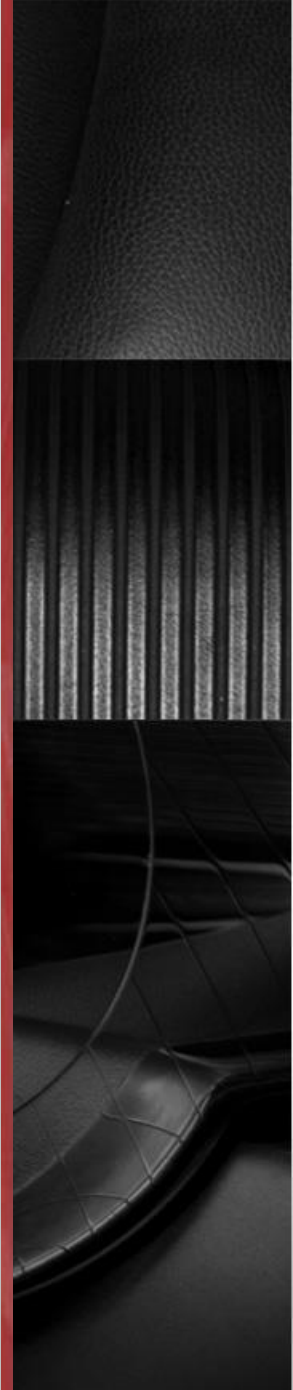

GONILA

ELEMENTI ZA SPREMEMBO GIBANJA

Različne vrste gibanja

Primer:

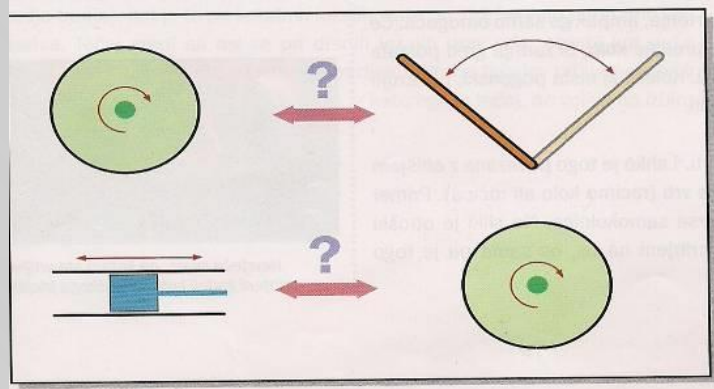
- pri vibracijski žagi se elektromotor vrti, žagin list se giblje premo
- elektromotor v šivalnem stroju se vrti, šivanka se giblje premo

Kako spremeniti eno vrsto gibanja v drugo?

Primer:

- Kako bi z motorjem poganjali brisalnike vetrobranskega stekla?
- Kako bi s ponavljajočim se premim gibanjem bata v cevi vrteli kolo?

- Elementi, ki to omogočajo se imenujejo **STROJNI MEHANIZMI**.

Vrste strojnih mehanizmov

- ROČIČNI MEHANIZEM Z IZSREDNIKOM
- ROČIČNI MEHANIZEM S KOLENASTO GREDJO
- KRIVULJNI MEHANIZEM
- KULISNI MEHANIZEM

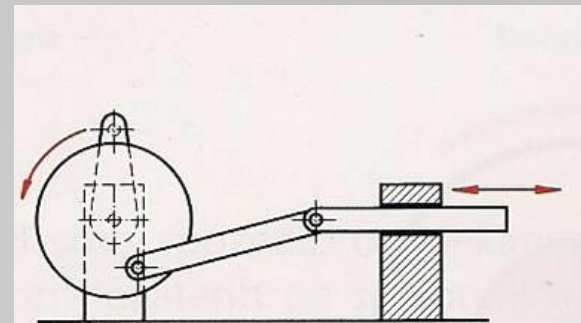
Ročni mehanizem

- Parna lokomotiva – značilna oblika pogona, pri katerem je parni valj povezan preko kovinskega droga s kolesom.
- Drog je na kolo pritrjen izven sredine kolesa (z izsrednikom) – premo gibanje se na ta način pretvarja v vrtenje gonilnega kolesa.

Ročni mehanizem z izsrednikom

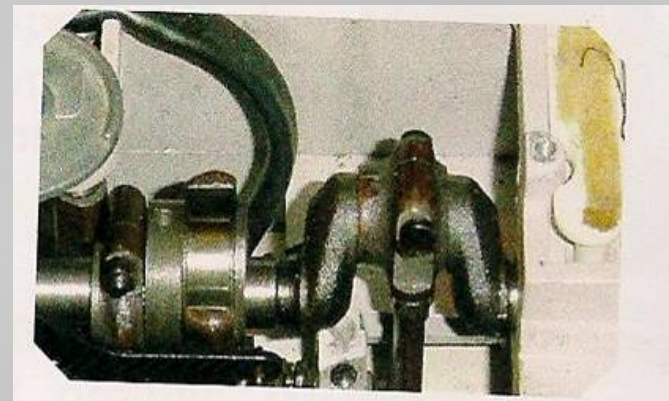
- Če z ročičnim mehanizmom spreminjamo premo gibanje v vrtenje, je gonilni del mehanizma drog. Če pa spreminjamo vrtenje v premo gibanje, je gonilni del mehanizma kolo.
- Sestavni deli:
  - Kolo z izsrednikom
  - Ročica ali ojnica
  - Ravno vodilo

Shema mehanizma z izsrednikom

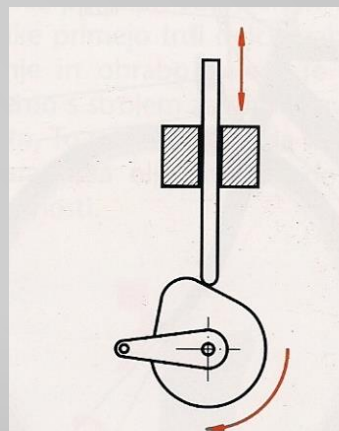
Ročni mehanizem s kolenasto gredjo

- Če namesto kolesa z izsrednikom uporabimo kolenasto gred, dobimo ročni mehanizem s kolenasto gredjo.
- Pretvarja vrtenje v premo gibanje in obratno.
- Na sliki: ročni mehanizem s kolenasto gredjo pri šivalnem stroju.

Krivuljni mehanizem

- Spreminja vrtenje v premo gibanje.
- Uporaba:
  - odmikanje sesalnega in izpušnega ventila pri motorjih
  - avtomatske preše
  - avtomatska kladiva

Shema krivuljnega mehanizma

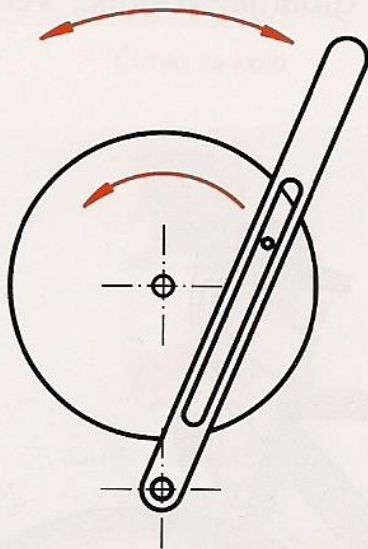

Uporaba krivuljnega mehanizma pri avtomatskem kladivu

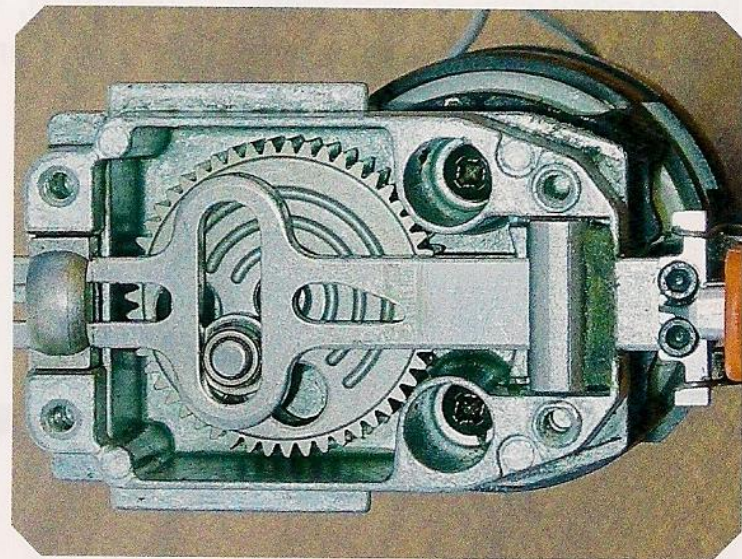

Kulisni mehanizem

- Spreminja vrtenje v nihanje ali ravno gibanje
- Primer: brisalci, vbodna žaga

Shema kulisnega mehanizma

Kulisni mehanizem pri vbodni žagi